

10. SINIF

KonuTik

Konu Özetli ve Pratik Bilgilerle

PARAGRAF

SORU BANKASI

Funda UZUNYOL

Alaaddin UZUNYOL

- ✓ 10. Sınıf MEB Müfredatına Uygun
- ✓ Anlam Bilgisi
- ✓ Süre Ölçen Testler
- ✓ Yeni Tarz Sorular
- ✓ Genel Tarama Testleri
- ✓ Soru Çözüm Videolu
- ✓ Akıllı Tahtaya Uyumlu
- ✓ Soru Sayısı: 815

OKYANUS BASIM YAYIN TİCARET A.Ş.

Eski Turgut Özal Caddesi No: 22/101 34490 Başakşehir / İstanbul
Tel: (0212) 572 20 00 Fax: (0212) 572 19 49
okyanusokulkitap.com www.akilliogretim.com

Yayın Yönetmeni
Mehmet Şirin Bulut

Yayın Editörü
Hatice Yasemin Güloğlu

Ders Editörleri
**Recep Yılmaz / Taner Sümer
Meltem Genç**

Akıllı Tahta Soru Çözümü
Serkan Erturun

Dizgi ve Grafik
Okyanus Dizgi (Ş. S.)

Kapak Tasarım
Türk Mutfağı

Baskı Cilt
YENİ DEVİR MATBAACILIK VE GAZETECİLİK A.Ş.

Yayıncı Sertifika No : **49697**
Matbaa Sertifika No : **41910**

ISBN: **978-625-7434-53-9**

İstanbul

Bu eserin her hakkı saklı olup tüm hakları Okyanus Basım Yayın Ticaret Anonim Şirketine aittir. Kısım de olsa alıntı yapılamaz, metin ve soruları aynen veya değiştirilerek elektronik, mekanik, fotokopi ya da başka türlü bir sistemle çoğaltılamaz, depolanamaz.

Ön Söz

Sevgili Öğrencimiz,

Millî Eğitim Bakanlığının özellikle son yıllarda üzerinde durduğu hususlardan biri de değişen dünyanın gerektirdiği becerileri sağlayan, değişimin aktörü olacak öğrencilerin yetiştirilmesi ve bunu sağlayabilmek için bütüncül ve yapısal bir dönüşüme ihtiyacın olmasıdır. Bu değişim ve dönüşüm süreçleri içerisinde ortaöğretim müfredatları da değişmektedir.

Okyanus Yayıncılık lise grubu olarak hazırladığımız kitaplar, Millî Eğitim Bakanlığının uygulamaya koyduğu yeni öğretim programlarına uymakla birlikte ÖSYM'nin son yıllarda sorduğu sorular incelenerek hazırlanmıştır.

Uzman yazarlarımız tarafından büyük bir özveriyle hazırlanan 10. Sınıf KonuTık Konu Özetli ve Pratik Bilgilerle Paragraf Soru Bankası kitabımızın, sizlere yarar sağlayacağına gönülden inanıyoruz.

Yayın Yönetmeni
Mehmet Şirin BULUT

Yazarların Size Mesajı Var

Sevgili Öğrenciler,

Okuma, yazılı bir metindeki sözcükleri tanımak, bunları anlamaktır. Birçok kişinin sandığı gibi basit bir eylem değildir. Önce görme, sonra anımsama, daha sonra anlama gibi aşamaları olan geniş bir eylemdir. Öğrencilik hayatınız boyunca birçok merkezî sınava girdiniz, eğitim - öğretim hayatınız boyunca da girmeye devam edeceksiniz. Ülkemizde ÖSYM'nin yaptığı sınavlarda Türkçe sorularının yarıdan fazlasını anlam soruları oluşturmaktadır. Anlam sorularının çoğunluğunu da paragrafta anlam soruları teşkil etmektedir.

Biz bu kitabımızda siz değerli 10. sınıf öğrencilerimize, paragraf sorularının önemini kavratmayı, paragrafı sevdirmeyi hedefledik. ÖSYM'nin her yıl çeşitlendirdiği soru kalıplarının tamamını dikkate alarak, yeni nesil sorularla süsleyerek titiz bir çalışmanın sonucunda kitabımızı hazırladık. Her bölümün başında yer alan özet konu anlatımlarıyla bilgilerinizi güncellenmeye yardımcı olmayı istedik. Örnek sorular eşliğinde soruların nasıl çözüleceğine dair ipuçları vermeye çalıştık. Genel tarama testleriyle de sizlere kendinizi ölçme ve değerlendirme imkânı sunduk. Bölüm başlıklarını mümkün olduğunca çoğaltarak, test sayısını olabildiğince fazla tutarak farklı soru kalıplarıyla siz kıymetli öğrencilerimize pratik yapma imkânı sunmaya çalıştık. Kitabımızın paragraf çözme becerinizi geliştireceği noktasında hiç şüphemiz yok. Bunu sorularımızı çözdükçe daha iyi anlayacaksınız.

Yolunuz açık, başarılarınız daim olsun.

Bu kitabın hazırlanma aşamasında fikirleriyle her zaman yolumuza ışık tutan kıymetli dostumuz Sayın Tekin Kılınç'a ve dualarını hiçbir zaman eksik etmeyen saygıdeğer babamız Sayın Mehmet Uzunyol'a sonsuz teşekkür ederiz.

Funda UZUNYOL - Alaaddin UZUNYOL

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM:	SÖZCÜKTE VE SÖZCÜK ÖBEKLERİNDE ANLAM	6 - 19
2. BÖLÜM:	CÜMLEDE ANLAM	20 - 33
3. BÖLÜM:	PARAGRAFTA KONU - ANA DÜŞÜNCE	34 - 63
	1. Konu: Paragrafta Konu	36
	2. Konu: Paragrafta Ana Düşünce	50
4. BÖLÜM:	PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCE	64 - 85
5. BÖLÜM:	PARAGRAFTA ANLATIM	86 - 107
6. BÖLÜM:	PARAGRAFTA SORUYA CEVAP	108 - 119
7. BÖLÜM:	PARAGRAFTA YAPI	120 - 175
	1. Konu: Paragraf Oluşturma	122
	2. Konu: Paragrafta Boşluk Doldurma	132
	3. Konu: Anlatımın Akışını Bozan Cümle	142
	4. Konu: Paragrafı İkiye Bölme	154
	5. Konu: Paragrafa Cümle Ekleme - Paragraftan Cümle Çıkarma	166
8. BÖLÜM:	PARAGRAFTA ÇOKLU SORU	176 - 193
9. BÖLÜM:	GENEL TARAMA TESTLERİ	194 - 221
	CEVAP ANAHTARI	222 - 224

Tüm Sınıf Düzeylerinde, yaklaşık 1,5 milyon soru çözüm ve konu anlatım videoları ile akilliogretim.com sitemizle 7/24 öğrencilerimize destek veriyoruz.

HER KOŞULDA EĞİTİM, AKILLI ÖĞRETİM!

Konu Anlatım ve Soru Çözüm Videolarına Nasıl Ulaşılr?

Sayfalarda yer alan kare barkodları telefondan okutarak veya bilgisayardan kare barkodların altında yer alan sayısal kodları akilliogretim.com adresindeki arama çubuğuna yazarak ulaşılmaktadır.

Telefon, Tablet veya
Bilgisayardan

Konu Anlatım
Karekodu

Soru Çözüm
Karekodu

“NEREDE OLURSAN OL” 7/24 EĞİTİME DEVAM.

AKILLI ÖĞRETİM

akilliogretim.com

OKYANUS

1. BÖLÜM

SÖZCÜKTE VE SÖZCÜK ÖBEKLERİNDE ANLAM

Sözcükte Anlam Özellikleri

1. Gerçek (Temel) Anlam

Sözcüğün akla gelen ilk anlamıdır yani sözlükteki ilk anlamıdır.

Örnek: Hani gündüz hayalin, geceler rüyan idim. (Gerçek anlam)

2. Yan Anlam (Yakıştırmaca)

Sözcüğün gerçek anlamına bağlı kalarak şekilsel ve işlevsel bir benzerlik kurularak cümlede kazanmış olduğu yeni anlamdır.

Örnek: Son dönem orman yangınlarında yoğun hasar gören Milas sırtlarını ağaçlandırma çalışmaları başladı. (Yan anlam)

3. Terim Anlam

Bilim, sanat, spor ve meslek dallarına ait özel anlama sahip olan kavramları karşılayan sözcüklerdir.

Örnek: Anatomi derslerinin ilerlemesiyle beraber tıp öğrencileri kadavra üzerinde çalışmalara başladı. (Terim anlam)

4. Mecaz (Değişmece) Anlam

Sözcüğün gerçek anlamından tamamen sıyrılarak cümlede kazanmış olduğu yeni anlamlardır.

Örnek: Gelse de en acı sözler dilime / Uçacak sanırdım birkaç kelime. (Mecaz anlam)

Sözcükte Anlam Olayları

1. Ad Aktarması (Mecazımürsel)

Bir sözcüğün benzetme amacı güdülmeksizin farklı anlamlara gelecek şekilde kullanılmasıdır.

Örnek: Okuldan yeni gelen sevimli yaramaz; üstünü kapının önünde çıkarıp, çantasını köşeye fırlatıp top oynamaya spor salonuna gitmiş. (Ad aktarması)

2. Deyim Aktarması

Bir sözcüğün benzetme amacı ile başka bir sözcük yerine kullanılmasıdır. İnsandan doğaya, doğadan insana, doğadan doğaya, duyular arası aktarma şeklinde yapılabilir.

Örnek: Keçili, koyunlu karışık bir sürü; dağın eteğinden aşağı doğru akıyordu. (Doğadan doğaya aktarma)

Örnek: Dolabın içinde anlam veremediğim ekşi bir koku vardı. (Duyular arası aktarma)

Örnek: Yaptığı işte tam anlamıyla kurt olmuştu. (Doğadan insana aktarma)

Örnek: Babamın arabasının artık emekliye ayrılma vakti gelmişti. (İnsandan doğaya aktarma)

3. Dolaylama

Bir sözcükle ifade edilebilecek bir şeyi daha çarpıcı göstermek amacıyla herkesin anlayabileceği şekilde birden fazla sözcükle anlatma yoludur.

Örnek: Ata sporumuz, Türklerin Orta Asya'dan göç etmeleri sonucu başka yerlere de yayılmıştır. (Dolaylama)

4. Güzel Adlandırma

Toplumda söylenmesi hoş karşılanmayacak, insanları rahatsız edecek kavramların daha kibar bir şekilde güzel sözcüklerle anlatılmasıdır.

Örnek: Braille alfabesi görme engellilerin okuyup yazması için geliştirilen bir alfabe yöntemidir. (Güzel adlandırma)

5. Benzetme (Teşbih)

Anlamı kuvvetlendirmek için aralarında ilgi kurulan iki şeyden zayıf olanın kuvvetli olan gibi gösterilmesidir.

Örnek: Aşkın mapusahane
İçinde ben mahkûm
Saçların parmaklık
Gözlerin gardiyan olmuş. (Benzetme)

6. Kişileştirme (Teshis)

İnsan dışındaki canlı ve cansız varlıklara insan kişiliği kazandırılmasıdır.

Örnek: Söyleyin yıldızlar sevgilim nerede, beklerim onu ben pence-relerde. (Kişileştirme)

7. Konuşturma (İntak)

İnsan dışındaki canlı ve cansız varlıkların konuşturulmasıdır.

Örnek: Dal bir gün dedi ki tomurcuğuna: "İçimde kanayan yara gibisin." (İntak)

8. Abartma (Mübalağa)

Bir varlığın, olayın ya da durumun olduğundan büyük ya da küçük gösterilmesidir.

Örnek: Bir sevmek, bin defa ölmek demekmiş.

9. Kinaye (Değınmece)

Bir sözün hem gerçek hem de mecaz anlamıyla kullanılmasıdır.

Örnek: Ateş düştüğü yeri yakar.

10. Tariz (İğneleme)

Bir sözün görünürdeki anlamının tam tersi amaçlanarak kullanılmasıyla gerçekleştirilen mecazlı anlatımdır.

Örnek: Film o kadar güzeldi ki ne zaman uyuyup kaldığımı anlayamadım.

Sözcükler Arası Anlam İlişkileri**1. Eş Anlamlı (Anlamdaş) Sözcükler**

Yazılışları ve okunuşları farklı olan ancak anlamları aynı olan sözcüklerdir.

Örnek: Yasa - kanun, hikâye - öykü, netice - sonuç, dize - mısra, hediye - armağan

2. Yakın Anlamlı Sözcükler

Yazılışı ve okunuşu farklı olan, eş anlamlı gibi görüldüğü hâlde birbirinin yerini tamamen tutamayan yani aralarında anlam farklılığı bulunan sözcüklerdir.

Örnek: Demek - söylemek, istemek - dilemek, yollamak - göndermek, gücenmek - küsmek

3. Zıt (Karşıt) Anlamlı Sözcükler

Anlamları birbirinin karşıtı olan sözcüklerdir.

Örnek: Yıllardır içinde büyüttüğü hayallerin gerçek olduğunu görünce gözyaşlarına engel olamadı. (Zıt anlam)

4. Eş Sesli (Sesteş) Sözcükler

Yazılışları aynı, okunuşları aynı ancak anlamları tamamen farklı olan sözcüklerdir.

Örnek: Geçmişti oldukça eski olan beyaz çayın tarihi Çin'e dayanmaktadır. (Sesteş sözcük)

5. Somut ve Soyut Anlamlı Sözcükler

Beş duyu organımızın en az biriyle algılanabilen varlıkları karşılayan sözcükler somut, hiçbirleriyle algılanamayan varlıkları karşılayan sözcükler soyut anlamlıdır.

Örnek: Kederli günlerimde arkadaş oldun bana. (kederli - soyut anlam, arkadaş - somut anlam)

6. Genel ve Özel Anlamlı Sözcükler

Söylenişte tekil olmasına rağmen aynı türdeki bütün varlıkları anlatan sözcüklere genel anlamlı sözcükler denir. Yani o sözcük söylendiği vakit anlam olarak aynı türdeki tüm varlıkları ifade eder. Sadece bir varlığı anlatan sözcüklere özel anlamlı sözcükler denir.

Örnek: Gazete Türk edebiyatına Tanzimat Dönemi'nde dâhil olmuştur. (Genel anlam)

Örnek: Dünkü gazeteyi nereye koyduğunuzu bulamadım. (Özel anlam)

7. Nitel ve Nicel Anlamlı Sözcükler

Sayılabilen, ölçülebilen ya da azalıp çoğalabilen durumları belirten sözcükler nicel anlamlıdır. Varlıkların nasıl olduğunu, niteliğini gösteren sayılamayan, ölçülemeyen bir değeri, özelliği ifade eden sözcükler nitel anlamlıdır.

Örnek: Şu yüksek tepelere daha önce hiç çıkmadım. (Nicel anlam)

Örnek: Yüksek sosyete toplantılarında boy gösterir olmuştun. (Nitel anlam)

8. Yansıma Sözcükler

Doğada var olan seslerin taklit edilmesiyle oluşan sözcüklerdir.

Örnek: Kapı gıcirtısına oynar bizim yörenin insanları. (Yansıma sözcük)

Kalıplaşmış Söz Grupları**1. İkilemeler**

Anlatım gücünü artırmak, anlatımı pekiştirmek için aynı ya da benzer sesli, yakın, eş ya da karşıt anlamlı sözcüklerin yan yana kullanılmasıyla oluşan söz öbekleridir.

Örnek: Yarım yamalak Türkçesiyle etraftaki çoluk çocuğa elindeki adresi soruyordu. (İkileme)

Örnek: Trabzonspor, gümbür gümbür şampiyonluğa gidiyor. (İkileme)

2. Deyimler

En az iki sözcükten oluşan, genellikle mecaz anlam taşıyan, anlamca ve biçimce kalıplaşmış sözcüklerdir. Öğüt vermezler, genellikle mas-tar hâlinindedir.

Örnek: İçini açmanın, duygularını dile getirmenin en kolay yolu şarkı söylemektir.

Dile getirmek; belirtmek, anlatmak, açıklamak, ifade etmek anlamına gelen bir deyimdir.

İçini dökmek; içini açmak, derdini anlatmak anlamına gelen bir deyimdir.

TEST 1

İdeal çözme süreniz

dk.

Çözdüğünüz süre

dk.

1. • **görmek:** Fark etmek.
• **kırmak:** Yıkamak, yok saymak.
• **kalıp:** Kural.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "görmek, kırmak, kalıp" sözcükleri belirtilen anlamlarını karşılayacak şekilde kullanılmıştır?

- A) Kalıbına baksan yiğit birini görmek an meselesi fakat insanın duygularını kırmak için doğmuş gibi davranıyor.
B) Toptancıların işini görmek için hiçbir şey yapmıyor ama kalıp ustalarının işçilik fiyatlarını kırmak için elinden ne geliyorsa yapıyor.
C) Yazar, toplumsal sorunları daha iyi görmek için durmadan ilerler ve estetik kalıpların içine sıkışan anlayışı kırmak yazarın tek hedefi olur.
D) Yenilikçi bir şairden yaratıcı yazarlık dersi görmek için klasik şiir kalıplarını kırmak için nasıl gerçekleştirileceğini araştırıyor.
E) Bir kalıp sabun köpüğünün estetiğini görmek ve o estetiğe eş bir şiir kalıbı oluşturarak imgenin klasik düzenini kırmak için çok çaba göstermelidir.

2. Boyacı Engin Usta, elindeki fırçayı boya kovaasına batırmadan önce kovanın kenarına sertçe vurdu. Fırçayı boyaya batırdıktan sonra duvara iki kat boya vurdu. Ağustos güneşi beyaz duvarın üzerine ışıl ışıl vuruyordu. Engin Usta, yaptığı işten keyif alıyordu. Gözü bir aralık Hasan'ı aradı. Hasan boya kutularını sırtına vurmuş, evin bahçesinden içeriye doğru geliyordu.

Bu parçada "vurmak" sözcüğü aşağıdaki anlamlardan hangisine karşılık gelecek şekilde kullanılmamıştır?

- A) Bağlama, ilişkilendirmek
B) Elinde tuttuğu bir şeyi bir yere hızla çarpmak
C) Üzerine düşmek, yansımak
D) Sürmek
E) Omzuna yerleştirmek

3. Onun şiirlerindeki imgesel benzetmeler ve duygu dalgalanmaları bitmek tükenmek bilmeden okuyucuya akıyor.

Bu cümledeki altı çizili ikilemeyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sözcüklerin her biri isim olarak kullanılabilir.
B) Yansıma sözcüklerden oluşmaktadır.
C) Eş anlamlı sözcüklerden oluşmuştur.
D) Zıt anlamlı sözcüklerin birleşmesiyle oluşmuştur.
E) Biri anlamlı diğeri anlamsız sözcüklerin tekrarıyla oluşmuştur.

4. (I) Bu şiirin içindeki benzetmeler oldukça kaliteli bir şekilde işlenmiş. (II) Sözcüklerin derinliği şiirin anlamını kapalı hale getirmiş. (III) Okuyucu, şiiri anlamakta biraz zorlanıyor. (IV) Bu durum, yazarın klasik şiir anlayışını benimsemesinden ileri geliyor. (V) Şairin yeni bir tarz oluşturmak gibi bir niyetinin olmadığı anlaşıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerdeki altı çizili sözcüklerden hangisi gerçek anlamının dışında kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. (I) Ahmet Haşim'i okumak, kolay değildir. (II) Onun kalemi özgür bir dalga gibidir. (III) Sözcükleri okuyucuyla dertleşmeye çalışır ama şiirini anlamak her okuyucuya nasip olmaz. (IV) Tatlı bir çılgılık kadar asildir mısralarındaki sözcükler. (V) Kafiye örgüsü inci gibi dizilmiştir mısralara.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede ad aktarması yapılmıştır.
B) II. cümlede güzel adlandırma yapılmıştır.
C) III. cümlede kişileştirme yapılmıştır.
D) IV. cümlede duyular arası aktarma yapılmıştır.
E) V. cümlede terim anlamlı bir sözcük kullanılmıştır.

6. (I) Dünya kendi eksenini etrafında dönerken gece ve gündüzler oluşur. (II) Güneş'in uzay içindeki konumundan dolayı yerküreye çarpan ışınlar, Dünya yüzeyinin aydınlanmasını sağlar. (III) İnsanlar bu duruma asırlardır alışmaya çalışmış ve hayatlarını ona göre planlamak zorunda kalmışlardır. (IV) Güneş ışınları eksen eğikliği neticesinde mevsimleri de oluşturmaktadır. (V) Ekvator bölgesi ışınları dik açıyla, Dünya'nın kutupları ise ışınları eğik açıyla alır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde terim anlamı bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Toplumcu gerçekçiler, halkın gereksinimlerini duyumsayan ve halk için bir şeyleri değiştirmeyi amaçlayan yazarlardır. Günümüzde yazarlar modernizmin de etkisiyle kendi içlerine kapandılar. Toplumu hiçe sayarak sanatı bireysel heveslerin bağlamında değerlendirmeye çalışıyorlar. Oysa bir yazar, kalemini kalkan gibi kullanmalı. Okuyucunun karanlığa düşmesini engelleyecek öğretileri eserlerinde işlemeli.

Bu parçadaki altı çizili sözle söz konusu yazarla ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Koruyucu olan
B) Her durumda yazabilen
C) Yazdıklarını eleştiren
D) Öznel tutumları özelleştiren
E) Anlaşılır olmayı başaran

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde insana ait bir özellik insan dışındaki bir varlığa aktarılmamıştır?

- A) Engin düzlüklerde bir rüzgâr; oyun oynuyor, eğleniyor, gülüyor.
B) Pencerenin perdesi, kimseye aldırmadan umutsuzluğu karşılıyor.
C) Postacının elinde gözü yaşlı bir mektup beni bekliyor.
D) Uçurumun kenarındaki ağaç uzatsa elini yakalayacak ve göğsüne bastırarak.
E) Kalbimin derinliklerindeki duyguları kimselere anlatamıyorum.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükler anlamca birbirine en yakındır?

- A) Gereksiz düşünceleri bırakıp karmaşık hayatından kurtulmalısın.
B) Araştırma yaparken yoğunlaşacağın konuyu denemeler yaparak nesnelleştirebilirsin.
C) Süslü bir estetik kaygısı güdersen sadelige asla ulaşamazsın.
D) Bu davranışla varmak istediğin noktaya kolay yoldan ulaşmak senin için zor olmayacak.
E) Bir yazarın düşüncelerini besleyen tek şey rüyaların zenginliğidir.

10. (I) Okuyucusuna kaliteli bir eser vermek için didinen yazarımız hem içeriği hem de üslubu dayanıklı bir hâle getirmek için uğraşmıştır. (II) Bu eserde içinde yanan yaratıcılık meşalesini, üretmek için kullanmıştır. (III) Kendi bakış açısı düzleminde hareket ederek dünyayı tanımlamaktadır. (IV) Eserinin, temelde insanlığın hizmetine sunulduğu net olarak görülmektedir. (V) Bu ince hareketler, yazarın ustalığıyla alakalıdır ve yazar aslında okuyucunun gelişmesine büyük önem verdiğini göstermektedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede yakın anlamı sözcükler kullanılmıştır.
B) II. cümlede mecazlı söyleyişlere yer verilmiştir.
C) III. cümlede "bakış açısı" bir olay, konu veya düşünce incelenirken izlenen belirli yön anlamında kullanılmıştır.
D) IV. cümlede "eser" sözcüğü genel anlamda kullanılmıştır.
E) V. cümlede "ince" sözcüğü nitel anlama gelecek şekilde kullanılmıştır.

TEST 2

İdeal çözme süreniz

dk.

Çözdüğünüz süre

dk.

1. Bu sabah dereden tuttuğu balığı masanın üzerine koydu. Torununa verdiği sözü tutmuş ve balığı canlı bir şekilde eve kadar getirmişti. Eli ayağı tutuyordu, yaşlı adamın. Gücü yerindeydi. Bahçede, tabanı iki metre kadar tutan bir havuzun içine koydu balığı. Zeki'nin uyanmasını bekledi.

Bu parçada "tutmak" sözcüğü aşağıdaki anlamlardan hangisine karşılık gelecek şekilde kullanılmamıştır?

- A) Gereğini yapmak, yerine getirmek
- B) Avlamak
- C) İş görebilmek
- D) Kaplamak
- E) Benimsemek, beğenmek

2. Edebî üslup (söyleyiş) oluşturmak isteyen bir yazar, yüzeysel (gelişigüzel) konular üzerinde yoğunlaşırsa köklü (kalıcı) eserler oluşturamaz. Konu seçiminde oldukça özenli (seçici) davranmalı ve içeriği ayrıntılı (derin) bir şekilde ele almalıdır.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyusmamaktadır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

3. "Açmak" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Konservenin kapağını kolaylıkla açtı.
- B) Duygularını açmak için ona bir yol gösterdik.
- C) Görevliler engeli kaldırarak yolu açtı.
- D) Bahçeye çukur açarak taşları doldurdular.
- E) Su borusunu açmak için sopa kullandı.

4. Kimseye benzememe konusunda oldukça hassas olan bir yazar her zaman edebiyat sahasında başarılı olabilir. Okuyucu özgün eserler veren yazarları her zaman ödüllendirmiştir.

Bu parçadaki altı çizili sözcüğü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Yazarlar hislerini mantıklarından ötede tutmayı severler.
- B) Şiir kimsenin görmediği diyarlardan haber veren orijinal duygularla yazılmalıdır.
- C) Roman okumadan roman yazarım, diyen kimseye inanmayın.
- D) Geleneksel kalıpları benimseyen yazarlar başarılı olur.
- E) Edebiyat her şeyden önde bir hissedistir.

5. Tanzimat aydınları şiirde yenilik peşinde koşarak kendi şiir anlayışlarını benimsetmeye çalıştı. Bu sayede geleceği kucaklamak onlar için bir hayal olmaktan çıktı. Şimdi hâlâ *İntibah* romanından bahsediyorsak ve romanı okuyorsak işlerini iyi yaptıklarını söyleyebiliriz.

Bu parçada "geleceği kucaklayabilmek" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kalıcılığa ulaşmak
- B) İç dünyasına dönmek
- C) Eskiye tekrar uygulamak
- D) Karşılaştırmayı benimsemek
- E) Önemsemeyi bırakmak

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde dolaylama yapılmıştır?

- A) Elinde tuttuğu ışığı yan odaya götürdü.
- B) Nazlı Eray'ı okuman sana çok şey kazandırır.
- C) Medeniyetler beşiği olarak bilinir buralar.
- D) Bana kızan babam birden köpürmeye başladı.
- E) Eserlerinde acı bir çılgılık duyuyorum.

7. Bir sözün hem gerçek hem de mecaz anlama gelecek şekilde kullanılmasına kinaye denir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklamaya örnek olabilecek bir kullanım vardır?

- A) Bu kadar geç kalacağını tahmin etmemiştim.
- B) O kadar zorluktan sonra nihayet ayağımız düze bastı.
- C) Ben hayal etmeyi roman okuyarak öğrendim.
- D) Şair, kitaptaki şiiri dikkatlice okudu.
- E) Onu son gördüğümde çok telaşlıydı.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir sözcük benzetme amacı güdülmeden başka bir sözcüğün yerine kullanılmıştır?

- A) Varlık dergisinde birçok usta kalem çalıştı.
- B) Günümüzde çoğu insan kitap okumuyor.
- C) İnsanlar kişisel gelişime çok önem veriyor.
- D) Belgesel kanalları giderek artıyor.
- E) Ormanları koruma altına almak için çalışıyorlar.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde genelden öze doğru bir sıralama vardır?

- A) Kitaplar insan hayatını değiştiriyor, özellikle romanlar bu konuda oldukça başarılı.
- B) Menekşelerin kış şartlarında yetişmesi çok zor olduğu için farklı çiçekler kullanalım.
- C) Bu otomobil aile için satın alınabilecek araçlar içinde en iyisi.
- D) Saklambaç oynayarak büyüdük ama şimdiki çocuklar eski oyunları hiç bilmiyor.
- E) İstanbul, diğer ülkeler içinde bulunan şehirlerin arasında en güzeldir.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soyut anlamlı bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) Tanpınar'ın şiirleri rüyanın gerçeğe birleştiği yerdir.
- B) Düşüncelerini netleştirmek için odaklanmalısın.
- C) Anılarını yazan bir romancı gerçeği ele alıyor demektir.
- D) Tuğla binanın çatısındaki sandalyeleri almaya gitti.
- E) Huzur kimsenin bulamayacağı bir şey değildir.

11. Bir ülkenin uygarlık düzeyi, o ülkenin kitap okuma oranındaki değişkenlikler ile ----. Bu bakımdan yazarlık, toplumun her sınıfına yayılmalıdır. Ancak bu sayede sanat ----.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) paylaşılr - ilerler
- B) ölçülür - gelişir
- C) anlaşılır - sınıflanır
- D) belirlenir - sadeleşir
- E) iletilir - karşılanır

12. Yeni bir romana başlamadan önce, karakterleri yerleştireceğim olayları demlenmeye bırakırım. Olay ve karakter gelişir, kaynaşır. Roman yavaş yavaş kendini bulmaya başlar.

Bu parçada "demlenmeye bırakmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yeniliği arzulamak
- B) Olgunlaşmasını beklemek
- C) Karşılaştırmalar yapmak
- D) Örnek vermek
- E) Değişiklik yapmak

8. BÖLÜM

PARAGRAFTA ÇOKLU SORU

Çoklu Soru Nedir?

- Bir paragrafı ilgili iki ya da üç sorunun bulunduğu ifadelerdir.
- Her türlü paragraf bilgisini sınavan sorular yanında sözün ve cümlelerin anlamını ölçen sorular da sorulur.

Nasıl Bir Çözüm Yolu İzlenir?

- Paragrafta çoklu sorular bir metne bağlı iki, üç bazen de dört sorudan oluşabilmektedir.
- Öncelikle paragrafta çoklu sorularda ön yargılardan kurtulmak çok önemlidir.
- Sorunun uzun oluşu gözünüzü korkutmasın.
- Tek bir metinle iki ya da üç soru çözüleceği gerçeği yani bir taşla iki ya da üç kuş vurulacağı unutulmamalıdır.
- Paragrafta çoklu sorularda ilk olarak soru köklerine hızlı bir şekilde göz atılmalıdır.
- Daha sonra soruların yapıyla mı, ana düşünceyle mi yoksa yardımcı düşünceyle mi alakalı olduğu iyi kavranmalıdır.
- Verilen sıraya göre sorular tek tek okunup çözülebilir fakat bu durum her defasında parçanın bir daha okunmasını gerektireceğinden zaman kaybına yol açar.
- Zaman kazanmak açısından hangi sırada verilirse verilsin öncelikli olarak soru çözmeye olumsuz sorulardan başlanmalıdır.
- Olumsuz sorular yardımcı düşünce sorusudur. Yardımcı düşünce soruları paragrafın tamamını irdettiği için paragraf daha iyi öğrenilmiş olunur.
- Olumsuz sorunun yani yardımcı düşünce sorusunun ilk etapta çözülmesi, parçanın tekrar tekrar okunması zorunluluğunu ortadan kaldırır. Diğer sorular bu sayede daha rahat çözülür.

Örnek Soru

1 - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Türkiye bir mantar cenneti... Ülkemizde 40 civarında yenilebilir mantar türü yetişiyor. Bunların 25 kadarı da ihraç ediliyor ama marketlerde satılan üç, bilemediniz beş çeşit. Mantar ince bir mevzu, derin bir konu. İlk söyleyeceğim şey aslında mantarın insan gibi olduğudur. Nasıl ki bir insanın alnında 'iyi mi kötü mü' olduğu yazmaz, mantarın da tipine bakarak "Bu yenir", "Bu yenmez" diye ayırt etmeye çalışmak hataların en büyüğüdür. Maalesef bu, bazı zamanlarda ölümcül sonuçlar doğurabilir. O yüzden doğadan rastgele mantar toplamak ve resimlere bakarak zehirli ya da değil diye ayırt ederek tüketmek son derece yanlış. Aman diyeyim konunun uzmanı değilseniz asla bu yanlışla düşmeyin. Ne zaman ki yağmur mevsimi yani ilkbahar yağışları başlar, mantar sülalesinin de coşma vaktidir artık. Kimi kaya, kimi ağaç diplerinde, kimi kuytu köşelerde, kimi toprağın altında hızlıca boy verir.

1. Bu parçada mantarla ilgili olarak;

- yetiştirme zamanına,
- saklama koşullarına,
- çeşitlerinin neler olduğuna,
- sağlık açısından önemine,
- dikkat edilmesi gereken noktalara

numaralanmış yargılardan hangilerine değinilmiştir?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) I ve V

2. Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Tartışma B) Benzetme
C) Kişileştirme D) Tanımlama
E) Sayısal verilerden yararlanma

Çözüm:

1. "Ne zaman ki yağmur mevsimi yani ilkbahar yağışları başlar, mantar sülalesinin de coşma vaktidir artık." cümlesinde mantarın yetiştirme zamanına değinilmiştir. "O yüzden doğadan rastgele mantar toplamak ve resimlere bakarak zehirli ya da değil diye ayırt ederek tüketmek son derece yanlış. Aman diyeyim konunun uzmanı değilseniz asla bu yanlışla düşmeyin." Cümlesinde dikkat edilmesi gereken noktalara değinilmiştir.

Cevap E

2. Parçada sohbet tarzı bir anlatım söz konusudur. Tartışma tekniğinden yararlanılmıştır. "İlk söyleyeceğim şey aslında mantarın insan gibi olduğudur." yargısında benzetme yapılmıştır. "Ne zaman ki yağmur mevsimi yani ilkbahar yağışları başlar, mantar sülalesinin de coşma vaktidir artık." cümlesinde mantar kişileştirilmiştir. "Ülkemizde 40 civarında yenilebilir mantar türü yetiştiriyor. Bunların 25 kadarı da ihraç ediliyor ama marketlerde satılan üç, bilemediniz beş çeşit." cümlelerinde sayısal verilerden yararlanılmıştır. Parçada tanımlama yoktur.

Cevap D

Örnek Soru

1 - 3. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Altın saf ve yumuşak bir metaldir, süs eşyası ve takı olarak kullanabilmek için altın içerisine bakır ve gümüş gibi farklı metaller katılarak karışım (alaşım) oluşturulur. (II) Saf altının içine başka metaller katıldığında değeri değişir, altına karıştırılan metal miktarına göre farklı özellikte ve fiyatta altın ham maddesi elde edilir. (III) İçerisinde hiçbir katkı maddesi olmayan altına 24 ayar altın denir. (IV) Külçe altınlar saf altından oluşur. (V) Altın içerisine ilave edilen metallerin miktarına göre 22 ayar, 18 ayar, 14 ayar altın ham maddesi elde edilir. (VI) 22 ayar altın içerisindeki altın miktarı 18 ayar altın içerisindeki altın miktarından daha fazladır dolayısıyla 22 ayar altının fiyatı 18 ayar altının fiyatından fazladır.

1. Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisine "Bu şekilde daha dayanıklı süs eşyası ve takılar yapılır." cümlesi getirilmelidir?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

2. Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde tanım söz konusudur?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

3. Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yargı açıklayıcısıyla birlikte verilmiştir?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

Çözüm:

1. "Altın saf ve yumuşak bir metaldir, süs eşyası ve takı olarak kullanabilmek için altın içerisine bakır ve gümüş gibi farklı metaller katılarak karışım (alaşım) oluşturulur." parçanın ilk cümlesinde altının yapısından ve kullanım alanından bahsedilmiştir. Dolayısıyla II numaralı yere "Bu şekilde daha dayanıklı süs eşyası ve takılar yapılır." cümlesi getirilmelidir.

Cevap A

2. Varlıkların ve kavramların ne olduklarını, niteliklerini ve özelliklerini eksiksiz olarak belirten ve açıklayan cümlelere tanım cümlesi adı verilir. Genel olarak bu cümleler "Nedir?" sorusunun cevabı olan ifadelerdir. Parçanın III. cümlesi yani "İçerisinde hiçbir katkı maddesi olmayan altına 24 ayar altın denir." yargısı tanım cümlesidir.

Cevap B

3. Parçada numaralanmış VI. ifadede "... dolayısıyla 22 ayar altının fiyatı 18 ayar altının fiyatından fazladır." yargısı "22 ayar altın içerisindeki altın miktarı 18 ayar altın içerisindeki altın miktarından daha fazladır..." yargısının açıklayıcısı konumundadır.

Cevap E

TEST 1

İdeal çözme süreniz

dk.

Çözdüğünüz süre

dk.

1 - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İnka halkı yaşadığı dönemde var olan en büyük, en gelişmiş uygarlıktı. Ancak bir eksikleri vardı: Yazılı bir dilleri yoktu. İnka halkı Quechuanca konuşuyordu ama bunu yazıya dökmemişlerdi. Ancak iletişime önem verdikleri geliştirdikleri medeniyetin gücünden anlaşıyordu. Birbirleri ile etkili bir biçimde iletişim kurabiliyorlar, haberi bir yerden başka bir yere alternatif biçimde iletebiliyorlardı. Yazıyı kullanamadıkları için "khipu" düğümlerini geliştirmişlerdi. Sadece khipu kamayuq denilen eğitilmiş okuyucular bunu yapabiliirdi. Bu kişiler genellikle bürokratik kayıtları tutmak için yöneticiler tarafından seçilirdi. "khipu kamayuq"lar ayrıca vergilendirme, ücret takibi, ekonomik çıktının kaydını tutma ve nüfus sayımı yapma gibi başka görevleri de yerine getirirlerdi. 1571 - 1586 yılları arasında İnka medeniyeti ile birlikte yaşamış olan misyoner Jose de Acosta, Batı medeniyetine İnka halkını tanıtmak için yazdığı kitabında İnka halkının bu düğümleri olayları kaydetmek ve gerekirse bu düğümlere bakarak olayları anımsamak için nasıl kullandığını açıklamaktadır.

1. Bu parçadan hareketle "khipu düğümleri" ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Hangi medeniyet tarafından kullanıldığına
- B) Kimler tarafından okunabildiğine
- C) Hangi amaçlarla oluşturulduğuna
- D) Batı dünyasına kim tarafından tanıtıldığına
- E) İnanç sistemleri hakkında bilgi verdiğine

2. Bu parçadan hareketle İnka medeniyetiyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?

- A) Yazıyı sosyal hayatta kullanmadıkları için farklı yöntemler geliştirmişlerdir.
- B) Yazının kullanımı medeniyetin çöküş yılları sırasında başlamıştır.
- C) Antik bir medeniyet olarak insanlar arası iletişime önem vermişlerdir.
- D) Khipu düğümlerini okuyabilecek önemli bir sınıf oluşturmuşlardır.
- E) Khipu düğümleriyle medeniyetin işleyişiyle ilgili önemli veri kayıtları yapmışlardır.

3 - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Kültürel kökenleri farklı olsa da edebiyat eserleri, içinden çıktıkları topluma ayna tutarlar. Bu eserler farklı olsa da özünde benzerlik taşır. G. Garcia Marquez'in *Kırmızı Pazartesi* ve Sabahattin Ali'nin *Kuyucaklı Yusuf* romanı aralarında benzerlikler bulunan edebiyat şaheserlerinden sadece ikisidir. İki yazar da 1930'lu yıllarda ortaya çıkmış metin boyutlu bir yaklaşım ve eleştiri türü olarak toplumcu gerçekçi anlayışı benimsemiştir. Çoğunlukla bu yansıtmanın içeriğinde olumsuz seyreden durumlar vardır ve edebî kurgu içerisinde bir öz hâlinde yer alır. Marquez, aslında Kolombiya toplumunu düzeltmeye çalışarak toplumun açmazlarını ve sorunlarını eleştirel bir bakışla yansıtır. Bu bakış açısı *Kuyucaklı Yusuf*'ta da görülür. Sabahattin Ali'nin kadın ve namus meselesine olan görüşleri, *Kırmızı Pazartesi* ile benzer özelliktedir. Kadınlar kendilerine çizilmiş sınırlar içerisinde varlıklarını sürdürürken namusları da erkeklerden sorulur görünmektedir.

3. Bu parçadan hareketle *Kırmızı Pazartesi* romanıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Farklı kültürden romanlarla aynı konuyu işlediğine
- B) Merkezine insanın sosyal problemlerini aldığına
- C) Anlatı boyunca eleştirel bir bakış açısı sergilediğine
- D) Çevirileriyle bütün dünyada sevilen bir roman olarak okunduğuna
- E) Kolombiya toplumunun problemlerini düzeltmeye çalıştığına

4. Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisi söylenebilir?

- A) Sabahattin Ali dünya edebiyatında isminden söz ettirmiş bir yazardır.
- B) G. Garcia Marquez Türk edebiyatçıların örnek aldığı bir yazardır.
- C) Yazarların kültürel birikimleri ve temelleri farklı olsa da aynı toplumsal problemleri işleyebilir.
- D) *Kuyucaklı Yusuf* romanının estetik kurgusu *Kırmızı Pazartesi*'ye göre daha kalitelidir.
- E) Sabahattin Ali varoluşçu bir bakış açısıyla bireyselliği ön planda tutmuştur.

5 - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Batı'da güzellik kavramı antik dönemlerden beri tartışılmıştır. Özellikle 18. yüzyılda estetik kavramı ile birlikte düşünce dünyasına girmiştir. Bu düşünce tarzının temelini Alman filozof Alexander Gottlieb Baumgarten atmıştır. Baumgarten, estetiğin ayrı bir felsefe dalı olarak disiplinlerin arasında yer almasını sağlamıştır. ---- Platon, Hegel ve Baumgarten'ın güzellik tanımlarında güzellik kavramı, gerçeklik kavramıyla açıklanmıştır. 19. yüzyılda ise güzelliğe farklı bir perspektiften yaklaşan sanatçılar güzelliği romantikleştirmiştir. Kadın bedeninde yüzler derinleşmiş ve gözler ruha seslenmeye çalışmıştır.

5. Bu parçada vurgulanmak istenen asıl düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güzellik kavramının yüzyıllara göre farklılık gösterdiği
- B) Güzelliğin sadece felsefi bir mesele olduğu
- C) Romantik sanatçıların güzelliğe daha çok önem verdiği
- D) Güzellik olgusunun artık kadınla özdeş duruma geldiği
- E) Felsefenin tematik alanlarının farklılaştığı

6. Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Fakat güzellik kademeli olarak sanat dünyası içinde gelişmeye başlamıştır.
- B) Ancak estetiğin ilgi alanı olan güzel kavramı ilk defa Yunan felsefesinin iki önemli filozofu Platon ve Aristoteles tarafından ortaya konmuştur.
- C) Bunun yanında felsefe farklı disiplinlerden etkilenmeye devam etmiş ve filozoflar bu durumu kabullenmiştir.
- D) Temelde güzel yeni bir düşünce biçimi olmaktan çok kendi kalıplarını oluşturmıştır.
- E) Platon kendi düşüncelerinin felsefi temellerini sadece güzellik kavramına dayandırmıştır.

7 - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Otizm spektrum bozukluğu olan bazı kişilerin özel yetenekleri hakkında çıkan haberlere sık sık rastlarız. Bu nadir rastlanan duruma savant sendromu, bu özelliği taşıyan kişilere de savant adı verilir. Otistik bozukluğu olan her 10 kişiden biri, farklı seviyelerde olağanüstü yeteneklere sahiptir. Savant sendromlu bireyler entelektüel olarak yetersiz olsa bile matematik, müzik ve sanat gibi belirli alanlarda üst düzey gelişmiş becerilere sahip olabilirler. Savantların birçoğu zekâ geriliği, merkez sinir sistemi hastalığı, nörolojik anormallik gibi bir engele sahiptir. Bir kısmı da otizmin daha hafif bir türü olan Asperger sendromludur. Savant sendromu görülen en tanınmış insanlardan birisi Tom Cruise ve Dustin Hoffman'ın oynadığı *Yağmur Adam* filmine esin kaynağı olan, beyin hasarı ile doğan Kim Peek'tir. Film Peek'in hayatı üzerine kurulmuştur. Peek'in zekâ seviyesi ortalamanın altındaydı ayrıca kaba ve ince motor aktivitelerde zorlanıyordu. Ancak gündelik işlerini yerine getirebilmek için babasına bağlı yaşayan bu adam, hafıza konusunda olağanüstü bir beceriye sahipti.

7. Bu parçadan hareketle "savantlar" ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Entelektüel bilgi açısından kendilerini geliştiremezler.
- B) Müzik ve matematik gibi alanlarda üstün yeteneklere sahiptirler.
- C) Birçoğunda zekâ geriliği ve sinir sistemi hastalığı görülür.
- D) Empati yetenekleri yetişkin bir insandan daha üstündür.
- E) Asperger sendromunun görüldüğü hastalar da bilinmektedir.

8. Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) *Yağmur Adam* filminin savatların entelektüel yaşamlarını göstermeye çalıştığına
- B) Bir sinema filminin bu hastalıktan esinlendiğine
- C) *Yağmur Adam* filminin Kim Peek'in hayatını anlattığına
- D) Kim Peek'in gündelik hayatında birine bağlı olarak yaşadığına
- E) Kim Peek'in muhteşem bir hafızaya sahip olduğuna

GENEL TARAMA TESTLERİ

İZİNSİZ ÇOĞALTILAMAZ, BASILAMAZ. ÖRNEKTİR.

TEST 1

İdeal çözme süreniz

dk.

Çözdüğünüz süre

dk.

1. Kaos teorisi, öngörülebilir olmayan kaotik fenomenleri ---- matematiğin bir alt dalıdır. Yer çekimi, kimyasal reaksiyonlar ve elektrik gibi konular öngörülebilir modellerle incelenebilir. Bu olayları temsil eden denklem ---- genellikle doğrusaldır. Kaos teorisi ise hava durumu ve borsa gibi tahmin ve kontrol edilmesi imkânsız modellerle ilgilenir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) geliştiren - bütünlükleri
- B) inceleyen - sistemleri
- C) doğrulayan - karşıtlıkları
- D) besleyen - ağları
- E) yaygınlaştıran - formları

2. **bağ** : Düzgün ve istendiğinde kolayca çözülebilen her türlü düğüm.

almak : Mesafe katetmek.

boğaz : İki dağ arasında dar geçit.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "bağ, almak, boğaz" sözcükleri belirtilen anlamlarını karşılayacak şekilde kullanılmıştır?

- A) Boğazımı hastalığımın dolayısı kötü bir koku aldı, sanırım yarımdaki sarı bağıni değiştirme zamanı geldi.
- B) Boğazını tutmazsan bu aldığın kilolar bir bağlandı mı sana gitmek bilmez ve sağlığın bu durumdan kötü etkilenir.
- C) Bu boğazdan geçerken dikkat edin, kolay yol alırsınız ama yükünüzün bağıni iyice sağlamlaştırın, arada esen rüzgâr işinizi zorlaştırabilir.
- D) Postacıdan mektup almayalı uzun zaman oldu, boğazdaki köyden haber de yok beni oralara bağlayan her şeyi kaybettim.
- E) Ceketin boyundan biraz al, gömleğin boğazı biraz dar ama olsun, pantolonun bağ yeri gayet muntazam olmuş tam belime göre.

3. I. Kelebek larvalarında, Fukushima Daichi Nükleer Santrali yakınlarından toplanan hafifçe lekelenmiş yapraklarla bile beslendiklerinde temiz yapraklarla beslenen kelebeklere göre daha çok fiziksel anormallikler görülmektedir.
- II. 2011 Fukushima Daiçi Nükleer Santral felaketi, çoğu denize olmak üzere büyük miktarda radyasyon yayılmasına neden oldu ve insanlar güvenli bölgelere tahliye edildiler ve böylece radyasyona çok az maruz kaldılar.

Yukarıda verilen II numaralı cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede ifade edilen konuyla çelişen farklı bir durumdan söz edilmektedir.
- B) I. cümlede anlatılan durumun sebep olduğu bir olumsuzluktan bahsedilmektedir.
- C) I. cümledeki olgunun, deniz canlılarını neden daha fazla etkilediği açıklanmaktadır.
- D) I. cümlede belirtilen olgunun her bireyde gerçekleşmediği örneklenmektedir.
- E) I. cümlede değinilen olgunun gerekçesinden bahsedilmektedir.

4. İnsanlar başarıya ulaşmak istiyorsa engeller karşısında her düştüğünde kalkmayı bilmelidir, işte asıl başarı bu azim ve kararlılıktır.

Bu cümleye anlamca en yakın olan cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her zaman doğru bildiğin yoldan gitmek sana başarı kazandırmaz.
- B) Başarıyı elde etmek istiyorsan başkalarından yardım almaktan çekinme.
- C) Ne istediğine karar verdikten sonra o istediğine ulaşana kadar yılmadan devam et.
- D) Başarısızlık korkunu yenmek için psikolojik destek almak sana fayda sağlar.
- E) Başarısızlıklardan ders almak insan deneyimi için çok önemlidir.

5. • Masallar çocuklara daha yaratıcı biçimde düşünmelerini sağlayacak yapıda olduğu için oldukça faydalı metinlerdir. Çocuğun zihin dünyasına hayret verici ve yaratıcı etkiler bırakması çocuğun bilinmeyen dünyalara daha sorgulayıcı ve farklı perspektiflerden yaklaşmasını sağlar.
- Resim içinde barındırdığı estetik bütünlük sayesinde onu izleyen her bireyi büyüler. Resmin insan üzerinde bıraktığı bu etkinin temelinde özgün bir biçim oluşumu yatmaktadır. Ressamın zihnindeki dünyanın gerçek dünyadan farklı bir şekilde yansıtılması ancak yaratıcılıkla açıklanır ki resmi büyülü yapan temel etken de bu yaratıcılıktır. Bu yaratıcılık etkisi insanda yeni sorgulama alanları oluşmasını sağlar ve hayata çok yönlü bakmayı öğretir.

Bu iki parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Farklı görüşlerin aslında birbirini desteklediğini göstermektedirler.
- B) İki farklı konuya ilişkin ortak bir görüş olduğunu vurgulamaktadırlar.
- C) Aynı olguyu farklı yönleriyle değerlendirip ele almaktadırlar.
- D) Aynı düşüncüyü pekiştirmeye yönelik farklı türler üzerinden açıklamalar sunmaktadırlar.
- E) Farklı üsluplar kullansalar da konuyu benzer nedenlerle açıklamaktadırlar.

6. (I) Sanat; insan yaşamına yön verme, rahatlatma, anlamlı kılma ve kolaylaştırma gibi sebeplerle insan merkezinden uzak değildir. (II) İnsan olmak; doğanın verilerini kullanarak düzenlemek, biçimlendirmek, yeni üretim eylemleri için kullanmak demektir. (III) Çevreyi daha iyi tanıyan insan toplum içindeki ilişkilerini daha nitelikli bir şekilde biçimlendirebilir. (IV) Bu biçimlendirme insana bir bakış açısı kazandırır. (V) Bu bakış insanın kendi estetiğini keşfetmesidir.

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisine "Çünkü üretim olduğu sürece insan, alanını genişletir, ortamını daha iyi anlama olanağı bulur." cümlesi getirilebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. **Gazeteci** : Evrensel konulara değinmeyi gereksiz bulduğunuz söyleniyor?

Şair : Bir şair önce onu var eden kendi toplumunun değerlerini yansıtmaya çabası göstermelidir.

Gazeteci : Bütün milletleri yansıtan ortak değerler üzerine yoğunlaşamaz mı?

Şair : O konulara değinerek şiir yazmasında bir sakınca yoktur fakat ona kalıcılığı getirmez bu tutum. Önce onun bütün dertlerini çeken toplumun sorunlarına değinmeden küresel sorunlara ulaşmak imkânsızdır.

Aşağıdaki yargılardan hangisi bu diyalogdaki şairin sanat anlayışıyla örtüştüğü söylenebilir?

- A) Yeni şiir alanları keşfetmek yeni şiirin olmazsa olmazıdır.
- B) Güçlü imgeler, temel insani değerlerin derinliğinden çıkar.
- C) Şair taklitçi yaklaşımlarla kendi özgünlüğünü yakalayamaz.
- D) Şiir, diğer türlerdeki evrensel temaları içselleştirmenin en büyük aracıdır.
- E) Şair toplumsal temaları işleyerek sanatını gelecek nesillere taşıyabilir.

8. 20. yüzyılda Macar psikiyatrist Léopold Szondi, bir kişinin bilinçsiz düşüncelerini, arzularını ve dürtülerini ortaya çıkarmayı amaçlayan bir test geliştirdi. Psikiyatrist, insanların kendilerine benzeyen kişilere daha yakın davranışlar sergilediğinin farkındaydı. Bu test, 1935 yılında kişinin kişiliği ve içgüdüleri hakkında bilgi edinmeye çalışmak için tasarlanmıştı. Aslında test son derece basit bir biçimde uygulanmaktaydı. Amaç, bir dizi soruya dayalı olarak bir grup portreden bir yüz seçtirmek ve insanların kişilik derinliğindeki gerçek karakterlerine ulaşmaktır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçayı destekler niteliktedir?

- A) İnsan çevresel değişkenleri gereğinden fazla önemsemektedir.
- B) İnsanların yaptığı seçimlerin çoğunun altında belirli bastırılmış düşünce ve duygular yatmaktadır.
- C) İnsan toplumsal geçerliliği yüksek aktiviteleri dilediğinde gerçekleştirir.
- D) İnsan arkadaş seçiminde çevresel psikolojik süreçleri kullanır.
- E) Duygular insan estetiğinin ve yaratıcılığının temel dinamiğidir.